DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS

DE

HYDROPUM

CAUSIS ET CURATIONE.

II

DISPUTATIO MEDICA INAUGURALIS DE HYDROPUM CAUSIS ET CURATIONE:

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GEORGII BAIRD, SS.T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NECNON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu, et Nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ Decreto;

PRO

GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

JOANNES BARNETT,

ANGLUS,

SOCIET. MED. EDIN. SOC. EXTR.

Ad diem 24. Junii, horâ locoque solitis.

Intereſt enim, fatigatio morbum, an sitis; an frigus, an calor; an vigilia, an fames fecerit; an cibi vinique abundantia, an intemperantia libidinis. CELSUS, Lib. I. Præfat.

EDINBURGI:

EXCUDEBANT ADAMUS NEILL ET SOCII.

M DCC XCVII.

PATRI OPTIMO

SAMUELI BARNETT,

NON SOLUM OB PARENTIS OFFICIA,

SED

PROPTER BENEFICIA ALIA PLURIMA,

SIBI CARISSIMO,

HANC DISPUTATIONEM,

GRATI ANIMI

PIGNUS EXIGUUM,

SACRAM VULT

AUCTOR.

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

HYDROPUM

CAUSIS ET CURATIONE.

SECTIO I.

DE CAUSIS.

INTER morbos varios qui genus humanum vexant, ferè nullus eſt qui magìs ſibi Medicorum attentionem vindicat, quàm *Hydrops;* ſeù frequentiam, ſeù ſanationis difficultatem, reſpiciamus: Ut legibus Academicis igitùr morem geramus, de Cauſis hujus morbi, et Curatione, quædam diſſerere, nobis in animo eſt.

Caufæ multiplices, a quibus Hydropis genera diverfa oriri poffunt, aliquid inter fe commune habent; omnes agere videntur rationem folitam et fanam, inter fluidorum exhalationem, et eorum reforptionem, tollendo.

Si fluidorum abforptio minuatur; fi exhalatio eorum augeatur; fi eodem tempore et illa minuatur, et hæc augeatur; fi deniquè ambæ aut minuantur, aut augeantur, at non in ratione eâdem; Hydrops nafci poteft.

Hujus Caufa Proxima, aut corporis ftatus qui fymptomata omnia producit, eft, *Quævis inter exhalationem et reforptionem inæqualitas.*

In hac affectione non videntur caufæ divifionem, vel ordinem aliquem admittere, cui non multa facilè objiciantur; non etiàm ftatutum eft, quæ *prædifponunt* morbo folùm, quæ illum *excitant.*

Conditiones corporis generales paucæ ad morbi productionem conferunt; his igitùr caufas omnes referre conabimur.

Primus

Primus causarum *ordo*, eas continet quæ debilitatem universam gignunt.

Secundus, eas quæ sanguinis rubri circuitum impediunt.

Tertius, eas quæ absorptionem rectè minuunt.

Quartus, eas ob quas aqua nimia in corpore moratur.

I. DEBILITAS UNIVERSA.

Cum corpus infirmum sit, omnibus ferè morbis proclivius fit: debilitas, propter hoc, inter causas prædisponentes, adversæ valetudinis, cujuscunque generis sit, sæpè reputatur; affectibus hydropicis occasionem sæpissimè præbere, ex omnium observatione et suffragio constat. Sæpè ex seipsâ morbum facit; aliquando effectum ejus aliæ adjuvant causæ.

Pauca

Pauca de modo, in quo debilitas hanc affectionem movet, dicenda.

In hac conditione corporis, obſervandum eſt arteriarum fines minutas, laxas valdè fieri, dum rami majores, etſi non cum vigore ſolito pulſent, tamen ſæpè frequentiores habent contractus: Laxitas ramuſculorum qui partes ſanguinis ſeroſas vehunt, ab hoc collegitur, quòd excretiones aquoſæ, multùm ſæpè in corpore debili augentur, ut ſudoris fluxus; et in febribus malignis etiam ſanguis effunditur ruber, petechias aut vibices faciens: Arteriæ, minori vi quàm ſolitò agentes, non ſerum in venas propellunt, ſed per oſcula laxa ubi renixus minor, in telam celluloſam, aut in corporis cava (ut vocantur), profundunt.

Reſorptionem quoque debilitas impedire poteſt; nam vaſa lymphatica generalem aliorum hanc noxam, quandoque participare videntur: Hujus explicatio facilis, qualemcunque opinionem ſeligamus, de horum vaſorum actio-

ne;

ne; nam ſi pro tubis reſilientibus habemus, in quorum fines fluida, vî muſculosâ cætera-rum partium immittuntur, debilis muſculorum contractio et liquoris introitum impediat, et progreſſum ad cor difficiliorem faciat, neceſſe eſt; aut ſi hæc vaſa, ut pleriſque placet, vi contractili prædita eſſe propriâ credimus, conditionem partium aliarum ſequi poſſunt, et ſic pars fluidorum tenuior in cavis immorari. A debilitate quæ poſt hos accidit, Hydrops, ſequela tàm frequens aliorum morborum, tàm acutorum quàm et longorum, hìnc febres ſæpè excipit; in pleriſque enim qui ex febre convaleſcunt, aliquid crurum œdema apparet, præcipuè ſub noctem, cùm corpus per longum tempus, fuit erectum; hoc ſæpè evaneſcit corpore in lecto jacente, et viribus paululùm firmatis, non redit omninò; at aliquandò multùm ingraveſcit, et fit Hydrops verus, qui miſerum mortalem, ab alio hoſte crudeli vix evaſum, tandem perimit.

Dyſenteria

Dyſenteria diutina, eodem modo morbum poteſt inferre. *Scarlatinæ ſequela* quoque non rara reputatur. *Scorbutum* interdum inſequitur; hic autem morbus homines valdè reddit infirmos, et humorum circuitum imprimis, ſegnem et languidum efficit; effuſio aucta manifeſta eſt, quòd cruor etiam prorumpit, maculas lividas ſub cute faciens.

Menſium ſuppreſſionem, aut *emanſionem*, non rarò ſtipat anaſarca, vel ſaltèm crurum œdema, infirmum corporis habitum indicans. Dicitur etiam a ſuppreſſo fluxu hæmorrhoidali accidiſſe, et ab aliis evacuationibus ſolitis, ſubitò intermiſſis; vix alio modo hunc effectum edere poſſunt, quàm quòd corpus minus firmum reddunt, nam humoris quantitas, propter hanc ſuppreſſionem retenti, non magni momenti eſſe poſſit.

Febres intermittentes ſequitur ſæpè, præſertim Quartanas; hæ citiſſimè autem vires exhauriunt,

hauriunt, eidem igitùr divifioni referendæ: alii forfan morbi Hydropem cient.

Hìc annumerandæ evacuationes nimiæ, inprimis fanguinis privatio. SYDENHAMUS * quamvis in multis morbis venæfectione liberè ufus eft, eam tamen cùm nimia fit, pro caufa Hydropis frequenti meritò habet.

Diæta tenuis a multis accufatur, non fortafsè fine caufa; nam ab experimentis HEWSON † fagacis, patet victum tenuem, naturam liquorum mutare, qui cava corporis madefaciunt, eos nempe tenuiores factos, coagulum ferius formare.

Vita otiofa ‡, *fegnis*, Hydrothoraci pro caufa eft frequenter, et hoc quidèm Hydropis genus inter eos qui in operibus multùm verfantur, ubi aëre libero non fruuntur, ufitatius eft. Ii dicuntur morbo obnoxii magìs effe, qui in regione

* Tractat. de Hydrope, p. 73.

† Experimental Inquiry, Part ii. p. 106.

‡ Vide LISTER, RAMAZZINI, BONETUM.

regione humida degunt, aut quibus negotium eſt, in humidis præcipuè locis: Hoc fortaſsè accidit a frigore, in illis operibus applicato, quod inter poteſtates debilitantes collocatur, et cui Hydrops ſæpè tribuitur.

Inflammationi ſubſequitur aliquando effuſio aquoſa, præſertìm ſi partes membranaceæ affectæ fuerunt, hæ enim plerumque in ſtatu naturali humorem fundunt tenuem, nunc autem hujus quantitas valdè augetur, ob vaſorum laxitatem, quæ inflammationis effectus communis habetur; hinc Hydrothorax, Pleuritidis ſequela non rara, Aſcites, Peritonitidis, vel Enteritidis. Hìc ponendos eſſe caſus putamus, quos cel. RUSH * memorat, in his regionibus ſaltèm, rariùs obſervantur Hydropes cum Diatheſi Inflammatoria ſtipati. Vaſa poſt actionem inflammatoriam, certè vim tonicam amittunt, ut evidentèr monſtrat ſtatus oculorum et aliarum partium, quæ hanc ſuſtinuere; alio modo

* RUSH's Medical Inquiries, Vol. ii. p. 163.

modo quoque inflammatio ad Hydropem faciendum conferre poteſt, ut mox dicendum.

Fluidorum in cavis corporis contentorum quantitas multùm augetur, aliquandò non ſequenti hydrope permanenti; ut ex eo conſtat, quòd MUSGRAVE clarus in canis thoracem jampridem aquæ tepidæ quantitates varias iterum atque iterum injecit, at canis poſt non longum tempus priſtinam ſanitatem recuperavit, quamvis primò magnam moleſtiam ſenſerit; integro igitur penitùs corpore copia liquoris multùm aucta a vaſis abſorbentibus auferri poteſt.

Partis proprius Hydrops, aliquando ejuſdem generis affectum totius corporis infert *.

Liquorum ſpirituoſorum largiter ingeſtorum effectus, ſub hac cauſarum diviſione collocandi ſunt: Functiones omnes lædunt; cibi appetentiam tollunt; viſcera quæ chylum elaborant debilia faciunt; et, quamvis alio modo

* Vide MONRO on Dropſy.

ſæpè agant, hoc etiam in permultis exemplis victimas miſeras perdere videntur. Fœminæ*, ut minus robuſtæ, quàm viri morbo ſæpiùs vexantur; ſeniles, quàm ii quos vigor juventæ adhuc ſuſtentat.

Aquæ accumulatio poſt paracenteſin multò citior † quàm antea fit; et cùm liquor primò limpidus fuit, repetitâ eductione, ſæpè ſanguine inquinatur; hoc non mirùm quùm vaſa extrema exhalantia in aqua macerata firmitatem amittunt, nec humores retinent, tàm laxa etiam fiunt, ut cruorem aliquem effundant; effectus hic multùm promovetur preſſione aquarum ſolitâ demptâ: Hæc videntur ſaltèm ſubitum aquarum reditum poſt earum emiſſionem partim explicare.

II. SAN-

* Vide Monro, p. 14.

† Idem, p. 73.

II. SANGUINIS RUBRI CIRCUITUS IMPEDITUS.

Hunc impediunt res permultæ, quæ alioquin laxum inter ſe nexum tantùm habere videntur; huic obſtructioni ſæpiùs quàm alii cauſæ ulli morbus forte imputandus. Multa ſunt quæ venas comprimunt, et reditui ſanguinis dextro cordis lateri obſtant: multæ cordis ipſius noxæ eundem edunt effectum.

Cordis vitia.—Hujus valvulæ aut arteriæ majores in oſſeam naturam converſæ, ſanguinis fluxum per venas remorantur, et facilè hoc modo effuſionem augere poſſunt; nam quùm ſanguini non iter eſt, ex arteriarum ramis in venas, neceſsè eſt ut per fines earum lymphaticas tranſeat pars tenuior ſaltèm. Difficilis humorum circuitus, præthereà, corporis munera omnia citò vitiat. Valvulæ ita affec-

tæ in cadaveribus hydropicis ſæpè ſunt inventæ, ut videre eſt apud BONETUM *: Apud eundem auctorem, et alios, multa enarrantur exempla in quibus aliæ cordis noxæ adfuerunt, ut molis aucta, pallor, tenuitas parietum ventriculorum; et Polypi, ut vocantur, in quamplurimis viſi ſunt; hi autem effectus potiùs quàm cauſæ morbi, hodiè æſtimantur; perrarò in corpore vivo naſci dicuntur, imò ſunt quibus dubium habetur, an unquam ita naſcantur: Præſentia eorum adeò frequens in cadavere hydropico indicat ſaltèm ſtatum cordis inſolitum; fortaſsè ab ejus actione debili, in articulo mortis pendent. Pulſus hydropicorum tàm ſæpè irregularis, aut etiam intermittens, vitii cordis alicujus ſuſpicionem dare debet.

Venarum majorum compreſſio a multis rebus oritur; huic compreſſioni tribui ſolet œdema, quod in fœmina pregnanti ſæpè accidit; huic

* Sepulchret. Anatomic. Lib. iii. Sect. 21.

huic partìm quòd hydrops Hepatis Schirro ſubſequitur, molis enìm dura cavam inferiorem comprimit, et humorum motum omninò penè obſtruit; hìnc Aſciti citò ſupervenit crurum, ſcroti, pedum tumor.

Vaſorum pulmonarium obſtructio ad Hydrothoracem perducit; hìnc Aſthmatis perſæpè ſequela obſervatur, et aliorum equidem pulmonum et partium vicinarum morborum: Quicquid ſanguinis tranſitum ab arteriolis ad venas interpellit, exhalationem per ramos lympham vehentes adauget. Aqua in thorace collecta cordis ventriculi dextri exinanitioni abſolutæ obſtat, venæ cavæ ſanguinem ſiſtens, et igitùr ſæpiſſimè Anaſarcam brevi gignit per totum corpus.

Hepatis ſchirrus, tàm frequens cauſa a ſumma vetuſtate habitus eſt, ut veteres huic ſoli morbum tribuendum putarent; hujus explicatio non perdifficilis: Notandus priùs ſanguinis tranſitus per hoc viſcus ſingularis:

Venæ

Venæ ab inteſtinis, ventriculo, liene, pancreate, meſenterio, et omento, ſanguinem reducentes, truncum formant, qui mox munere arteriæ fungitur, et rursùs in ramos diviſus, omnem hepatis partem irrorat: At hepatis induratio morbida extremos hos ramos obſtruit, ſanguinis tranſitum impedit, et ut valvulis vena portarum caret, accumulatio humorum, uſque ad fines venæ portarum ventralis attingit; hìc ſtagnantes, extremas arterias ſtimulant, et ad majorem incitant motum. Lympha tenuior perdifficiliter per vias naturales movens in abdomen effunditur, Aſciten efficiens, morbi genus viſu horrendum, at diu ſine moleſtia permulta quandoque toleratum: Ad modum jam dictum hepatis tumor eum inferre videtur, ſæpiùs quàm a mole venam cavam comprimente; hæc compreſſio enim non locum habet in multis exemplis ubì hoc viſcus multùm auctum deprehenditur. Poſſe autem extare hujus ſchirrum

rum ſine Hydrope, non deſunt teſtes multi; caſus aliqui etiam memoriæ traditi fuere, ubì ſchirrus maximus per longum tempus affuerat, et nulla tamen humoris in ventre accumulatio inventa eſt: Non dubitandum autem morbum ſæpiſſimè etiam eum inducere.

Lienis ſchirrus pro cauſa quoque a pleriſque memoratur. Quomodo hunc effectum edat, non manifeſtum eſt; at ejus uſus non adhuc penitùs notus eſt: Mallem lienis morbum ab Hydrope proventum eſſe putare, ut morbidus plerumque inventus fuit, poſt affectiones alias longas et debilitantes. Pylori ſchirrus hydropem aliquando produxit, ut Monro et alii nos certiores faciunt.

Alia viſcera abdominalia ſchirro laborantia, in cadaveribus hydropicis viſa ſunt; hæc fortaſsè ab inflammatione ſtructuraque naturali læſa, parvis aquæ congeſtionibus primò occaſionem dant, quæ vaſa ſanguinea et abſorben-

tia

tia magis comprimentes, affectionem generalem tandem efficiunt.

Hydatides, aut tumor denique quilibet præter naturam, sanguinem venosum remorari possit. In mulieribus Ascites ab ovarii schirro valdè communis est, et ferè curationem omnem respuit: in iisdem uterus malè affectus ascitis originem præbet, ut ex multis exemplis apud Bonetum enarratis liquet.

Ea quæ in hac et superiori divisione memorantur, exhalationem potissimùm augent, quamvis eorum quædam fortè, resorptionem quoque paulùm minuant.

III. AB-

III. ABSORPTIO IMMINUTA.

Multùm fuit diſputatum de modo in quo vaſa abſorbentia munus ſuum abſolvunt: Sunt quibus placet opinio, nullam habere ea vim muſcularem, nullam ſe contrahendi facultatem: hi tunicas eorum vi reſiliendi maximâ præditas reputant, et fluida, eorum oſcula ingredi dicunt, per attractionem capillarem, ut vocatur; aut a rebus externis, aut vi a tergo impulſa, uſquedum primas valvulas præterierint. Alii iis vim contractilem maximam dant, et oſculis eorum muſcularibus potentiam planè mirabilem tribuunt, vix iis intellectum et mentem recuſantes.

Quamvis vix dubium videatur fibras muſculares iis ineſſe, et vim contractilem, tamen pericula ad hoc probandum facta non penitùs certum faciunt; nam res valdè acres et vim adſtringentem habentes in iis fuerunt

adhibitæ, quæ etiam in parte corporis quavis et ſubſtantiis ferè omnibus eandem ederent effectum, ut, ex. gr., Acidum vitriolicum forte.

Veriſimile igitur at non certum videtur ea vim aliquam contractilem poſſedere, et fluida primùm recipere, eodem modo quò tubi capillares, aut facultate quâdam incognitâ potiùs forſan; nam non manifeſtum eſt quomodo oſcula muſculis prædita humorem ex cavis exhauriant.—His de abſorptione præmiſſis, cauſæ quæ eam minuere aut impedire poſſunt, breviter conſiderandæ ſunt.

Quicquid ductum thoracicum comprimit, lympham in toto corpore ſtagnare cogit: eſt autem exemplum *, in quo obſtructio diu perſtitit ſine Hydrope generali ullo, ſed notandum eſt crus dextrum œdemate affectum fuiſſe: hìc fortè lympha ad cor dextrum relata fuit per truncum qui ad angulum inter dextram

* Cheston, Philoſoph. Tranſact. Vol. lxx. p. 323.

dextram venam jugularem et ſubclavianam tendit; nam hæc vaſa perſæpè anaſtomoſin inter ſe habent: quicquid ramum majorem comprimit, eoſdem effectus, ſed minus generales, habebit: glandularum tumores œdema partium unde oriuntur lymphatica ſua, efficiunt. Glandulæ meſenterii * ſchirro affectæ, vel calculosâ materiâ refertæ, Aſciten ſæpè produxerunt; quamvis non rarò morbidæ deprênſæ fuere ſine ullo hydrope, et glandulæ lymphaticæ equidem in aliis partibus tumefactæ non ſemper reſorptionem impedire detectæ ſunt: hoc lucidè explicant Anaſtomoſes inter hæc vaſa frequentes. Si non ita fuit conſtitutum noſtrum corpus, quoniam hæ glandulæ morbis variis valdè obnoxiæ ſunt, tota fabrica citò ad exitium perveniret.

Lymphaticorum ruptura ſine dubio in caſibus non paucis pro cauſa fuit; abſorbere videntur rami, poſtquam trunci rupti fuerint; ita

* Bonet. Lib. III. Sect. xxi. Obſervat. iv. vi. et x.

ita chylus in thorace detectus eſt poſt ductum thoracicum fiſſum.

Cordis vitia cujuſcunque generis, ut quæ ſtagnare cogunt ſanguinem venoſum, ductûs thoracici contenta etiam obſtruant, neceſſe eſt. *Paralyſis* partialem Anaſarcam aliquando facit; non fortaſsè ab hac cauſa ſæpè oritur Hydrops generalis.

An vaſa lympham vehentia paralyſi unquam tentantur, cætero corpore ſano?

Si hoc concedatur, multi caſus aliter inexplicabiles facilè ad normam aliquam reduci poſſunt.

Frigus in hoc ſyſtema partim effectus ejus operare probabile eſt: contractionem horum vaſorum citiſſimam id efficere, ſi experimentis Hallerianis fidem damus, ſtatutum eſt: ſpaſmum fortè totius hujus ſyſtematis efficit, et liquoris introitum in oſcula prævenit; ad corpus ab externo applicatum morbum excitat; etiam aqua frigida profusè in ventriculum

lum ingeſta, ut multis perſuaſum eſt, idem facit.

Membranarum inflammatio earum fabricam deſtruit; eas craſſiores reddit, et materiâ coagulatâ obducit; poteſt etiam ramos abſorbentes parvulos, et eorum fines apertos, lædere, ita ut muneri ſolito inepti reddantur, et hoc modo Hydropi conducere.

Debilitas univerſa, ut ſuprà dicitur, reſorptionem multùm imminuere poteſt.

IV. HUMORIS AQUOSI NIMIA COPIA.

Pauca ſunt quæ Hydropes aliquando faciunt, non phalangi ulli ſuprà memoratæ releganda; hæc ſunt cauſæ quæ morbum inferunt a nimio liquore tenui et aquoſo, in corpore retento.

Poſteris

Posteris tradita sunt exempla quaedam ab urinae secretione *, quaedam ab excretione ejus impedita †; suppressio hujus autem persaepè mortem tam citò inducit, ut Hydrops non sese ostenderit: cùm renes morbidi facti non munus suum peragunt, saepiùs accumulatio aquosa oritur.

Frigus perspirationem interpellit sanam; excretione igitur humoris tenuis per cutem impeditâ, in cava corporis effunditur, Anasarcam plerumque gignens; sano autem penitùs corpore cùm perspiratio impeditur, urinae copia augetur, ut manifestum est a fluxu ejus magno post aëra frigidum corpori admotum; alia causa aliqua hanc adjuvet igitur necesse est.

Sudor copiosus et usitatus ‡ partis alicujus subitò repressus per causam quamlibet, idem facit.

Aqua

* Vide cl. MONRO, p. 13.

† DE HAEN.

‡ MONRO.

Aqua largiter ingeſta, dicitur Hydropi occaſionem dediſſe, præcipuè ſi perfrigida fuerit: hoc autem non ſæpè obſervatur. Superficies corporis externa aquam ab aëre recipere nota eſt; hoc potiùs Hydropis effectus videatur, quàm cauſa.

Aqua nimia in vaſis, per ſe forſitan nunquam hos morbos producit; at cum debilitate aut excretionibus impeditis conjuncta, certè aliquid conferre queat.

Ea quæ breviter enumeravi, ſæpiſſimè affectiones hydropicas inferunt; alia haud pauca a diverſis auctoribus inter cauſas recenſentur; at, aut rariùs obſervantur, aut pleraque ad ordines generales hic conſtitutos referri poſſunt.

SECTIO

SECTIO II.

DE CURATIONE.

Ut multa ſunt in *cauſis* communia; ita in *ſanatione* non pauca ſunt, quæ omni generi hujus morbi apta ſunt.

In his affectibus medendis, tria ſunt quæ conatus omnes dirigere debent, Indicationes vulgò dicta.

1mò, Cauſam morbi tollere, ſi fieri poſſit.

2dò, Humorem effuſum ex cavis hydropicis educere.

3tiò, Congeſtionis aquoſæ reditum prævenire.

IN-

INDICATIO PRIMA.

Si Hydrops a debilitate adſit, ſine ulla viſcerum labe, et ſi non permagnæ ſit molis accumulatio, tonicis porrectis remediis plerumque ſanabitur: ita crurum œdema, poſt febres aut alios morbos ſuperveniens, brevì ferè per exercitationem, diætam nutrientem, et corroborantia aliqua, tollitur.

Si aliis morbis adhuc præſentibus eum aſcribamus, ad hos profligandos animus omnis dandus eſt. Horum aliqui, ut Scorbutus et Amenorrhœa, tonica quoque requirunt.

Si evacuationibus nimiis ſubſequitur, diæta nutriens optimum remedium ſit.—Sed de medicamentis tonicis fuſiùs poſtmodùm dicetur.

Stimulantia varia non parvæ ſunt utilitatis, ut Vinum ; ſæpè etiam Aromatica, et alia quæ ventriculum et inteſtina roborant.

Si a *ſchirro* viſceris alicujus præcipuè Hepatis provenit, Hydrargyro imprimis curatio committenda; hæc eſt ratio fortè cur ille in morbo profligando tam potens eſt: Non solùm in hepatis inflammatione chronica, ſed aliarum quoque partium multùm prodeſt, ut liquet ab ejus uſu in ophthalmia chronica. Non igitur putare liceat, membranarum inflammationem lentam ab hoc fugari aliquando poſſe? Certè remedium valdè efficax eſt: aliter tamen hydropes facilè auferre poteſt, ut infra explicabitur.

Emetica aliis fallentibus medicamentis, viſcerum ſchirrum quandoque reſolvere poſſunt, ut teſtium et glandularum lymphaticarum tumores diſcutiunt; hinc fortaſsè obſtructiones tollendo hydropi mederi poſſunt, et ſi tutò dentur haud inutilia erunt.

Spaſmus vaſorum abſorbentium, ſi cauſam æſtimare licet, a medicamentis *antiſpaſmodi-*

cis

cis tollitur ; hinc fortaſsè Opium * in caſibus nonnullis tam inſigne dedit auxilium.

Diaphoretica, et *emetica* in doſibus parvis, ita ut nauſeam ſolùm excitent, ſpaſmum cutis vaſorum relaxant ; et hoc modo bonos edunt fortè effectus, potius quàm a fluidorum quantitate quam evacuant.

Collectio aquoſa in ſacculo contenta, aliquando cauſa eſt Hydropi univerſali : Ubi hoc accidit, ſacculus perforandus eſt, ſi fieri tutò poſſit. Alii tumores, per auxilia idonea, ſi vaſa ulla comprimunt, amovendi.

Frictio et compreſſio partium affectarum non nimìs valida ; fibrarum laxitatem ſi non tollat, ejus effectum ſaltem minuit.

Hydrargyrus forſitan ſolus, abſorptionem imminutam reſtaurat directè, ſine ulla evacuatione inſigni.

Cauſa morbi ſæpiſſimè aut penitùs latet, aut nullis remediis tollenda eſt, aut ipsâ jam ſublatâ,

* Vide Monro, p. 67. Note.

ſublatâ, ejus effectus permanet: cùm hoc fiat, cogitandum eſt, quomodo effectus ille ſubmoveri poſſit; et omnes conatus noſtri ad hanc rem dirigendi ſunt.—Hoc nos ad ſequentem perducit Indicationem.

INDICATIO SECUNDA.

Pro aquæ eductione, viæ ſunt variæ; imprimis per perforationes in partes affectas.

1. *Paracenteſis* in Aſcite ſæpè uſurpatur; ſed non conſtat, quo tempore, quo morbi ſtadio, maximè idonea: Auxilium eſt quod rarò hydropi penitùs medetur; effuſio etiam poſt eam citior plerumque fit; ſed ubi diſtentio valdè moleſta eſt, præſens præbet levamen, et repetita, vitam multùm produxit. In infirmioribus, vix tentatur; nam periculum eſt, hos non ſuperſtites fore: Pauci ſunt qui Paracenteſin

racentesin subire volunt in recenti affectione, priusquam alia frustrà fuere tentata. In thorace facta fuit; sed, quamvis multi eam auctores suadent, experientia non ejus usum insigniter efficacem monstravit. Non satìs tuta videtur injectio liquoris acris, ad inflammationem excitandam in Ascite aut Hydrothorace; quamvis in Hydrocele optimos edat effectus; in prioribus videtur remedium morbo pejus.

Puncturæ in artubus levamenti aliquid afferunt; at solæ fortassè nunquam valetudinem bonam restituunt, et in debilibus multùm periculi secum afferunt, gangrænam partium inducentes: prosunt aliquando tamen, simul datis medicamentis idoneis. Vesicatoria idem faciunt; hìc autem magis pertimescenda gangræna in minùs firmis. Paracentesis aliquando utilis, quòd medicamenta frustrà antea porrecta, post eam munere suo benè funguntur. Celsus * dicit: " Neque enim sanat " emissus

* Lib. iii. cap. 21.

" emiſſus humor; ſed medicinæ locum facit,
" quam intus incluſus impedit."

In Ovarii Aſcite, unicum extat fortè auxilium, quod levaminis aliquid miſeræ ægræ afferre poteſt. Curatio tam rara videtur hanc ſequi operationem, quòd cauſa poſtea manet, nec actio interpellitur ejus; remedia autem cætera conditionem vaſorum gignunt congeſtioni infeſtam.

Reliqui eliminandi humoris modi abſorptionem augent, aut humoribus ad alias partes revellendis, effuſionem ulteriorem præveniunt.

2. *Emetica.*—Hæc ad abſorptionem promovendam efficacia inventa ſunt in affectibus permultis; in hoc etiam uſurpata fuere; ſed in caſibus nonnullis, non ſine periculo, cùm enim magna aquæ congeſtio reſpirationem valdè difficilem reddit, aut cùm in thorace collegitur, ſuffocationem planè *vomitio* minitat: Præterea,

reà, antimonii præparata, et alia immitia, maximum dant auxilium; at perpauci inveniuntur qui in his ſumendis perſeverare volunt; perſeverantiâ autem hìc opus eſt. In exemplis quibuſdam fortaſsè dari poſſunt, et veriſimile videtur meliores habitura eſſe effectus, ſi cum humoris quantitate quàm minima exhibeantur; ad hoc aptum eſt *zincum vitriolatum*, quòd celeriter et ſine moleſtia vomitum ciet.

3. *Cathartica.*—Hæc in Hydrope ſanando ſunt maximè uſitata, imò certiſſima fortè remedia; draſtica, ut vocantur, maximè laudantur: Obſervandum tamen vires citiſſimè exhaurire in debilibus; igiturque cauſam morbi augere poſſunt; firmiorum etiam vigorem ſæpiùs porrecta tollunt: Magnam aquarum copiam tamen ſolent abducere, cùm ægroti res eorum patiuntur uſum. *Acriora* laudantur, ut ſuprà dictum eſt. Sydenhamus,

HAMUS, cujus experientia in eorum uſu magna fuit, et cujus ſagacem animum omnes mirantur, ea quæ citò et potenter agunt, imprimis commendat; præcipua ſunt, Jalappa, Scammonium, Calomelas, Gambogia, Colocynthis, Elaterium, &c. et compoſita ex his medicamenta varia. *Mitiora* aliqua non his inferiora inventa; ut, Cryſtalli Tartari, qui penè mirabile ſæpè dant levamen, aquam ſtatim educentes.

Neceſſe eſt ut *Purgantia* repetantur haud longo intervallo; nam ſi multum intercedat temporis, dum vires minuant, congeſtionem etiam augent. Aliqui iis olim utebantur, quæ Vomitum primò, deinde Catharſin excitant; hæc medendi ratio auſtera, minùs hodiè uſurpatur.

4. *Diuretica.*—Hujus generis auxilia, ut quæ vires vix minuant, moleſtiam ægro nullam dent, et humori effuſo exitum facilem,

naturalemque præbeant, omnibus aliis antecellere videntur; at vix ulla inter ea reperiuntur, quæ ſuo munere conſtanter fungantur, in permultis exemplis fruſtra exhibentur, nullâ ſequenti diureſi.

Ubi debilitas multa, tumor magnæ molis, et ſuffocationis periculum, prædicta vetant remedia, ad hæc fugiendum eſt; et quamvis unum vel alterum nullum attulerit boni, non omninò deſperandum; nam, quibuſdam deficientibus, alia ſæpè efficacia ſunt; quare de probatiſſimis ſingulis, pauca dicemus.

Acida varia in uſu fuerunt, ut *Acetum*, *Acidum Citricum*, *Acidum Nitricum*, et alia: quamvis eorum pleraque vim aliquam diureticam habere videntur, hodiè iis non multum fiduciæ datur, quòd potentiora quædam poſſedemus.

Sales Alkalini etiam uſitatiſſimi olim fuere, ut Sal Abſynthii, et Geniſtæ cineres, quorum

vis in Potaſſa quam continent ſita; hi autem nunc rariùs dantur.

Sales Neutri non omninò negliguntur; at perpauci ſunt quibus nunc multum fidei datur. *Nitrum* aliquando uſurpatur; et remedium efficaciſſimum ſunt *Cryſtalli Tartari*, in magna aquæ copia ſoluti, et multam ad ſolutionem, equidem requirunt: Perſæpè urinæ fluxum mirum gignunt, levamen citiſſimum præbentes: Iis fortè hydropis exemplis, magis idonei ſunt, in quibus corpus firmum eſt, vires integræ, et ad inflammationem proclivitas quædam; inter refrigerantia enim ponuntur, et vim catharticam ſimul exercent aliquam.

Scilla in hoc morbo antiquitùs etiam laudata, et adhuc magnum nomen habet: A CELSO externè admoveri jubetur: Nauſeam aliquando excitat; at hæc ad vim ejus diureticam promovendam non neceſſaria eſt, et multùm dat moleſtiæ: Cum Hydrargyro con-

juncta

juncta optimum fit diureticum; vim hujus ſtimulantem ad renes dirigere videtur, et rarò niſi labes aliqua extat viſcerum immedicabilis, in colluvie aquoſa evacuanda deficit.

Balſama plura, inter ea quæ quandoque proſunt, memorari poſſunt; ut, Balſamum Peruvianum, Tolutanum, et Copaiba; Oleum Terebinthinæ, Baccæ Juniperi, et alia hujuſmodi, iis adjungi poſſunt.

Digitalis.—Hanc, jampridem in medicina notam, at oblivioni traditam, rurſus ad medicorum animos revocavit cel. WITHERING, et doſin ejus, et exhibendi modum, ita conſtituit, ut vix iterum in neglectum cadentur ejus vires; quamvis haud pauci effectibus moleſtis, haud rarò periculoſis viſis, ex majori ejus doſi, illam exhibere verentur: Apud auctorem prædictum tuta reperta fuit; et apud alios mirabile ſæpè præbuit auxilium; haud tamen ſine cura maxima adhibenda eſt, et, cùm nauſeam excitaverit, aliamve mole-

ſtiam

ſtiam inſignem, intermittenda: Nauſea fortaſsè ad diureſin non confert; at niſi doſes ad hanc inferendam ſuffecerint, ea rarò ſequetur. Vires ejus a paratione multùm pendent: In oppidis majoribus, herbæ aliæ pro Digitali ſupponi dicuntur, aut ejus exſiccatio non rectè fit: Hìnc fuit notatum, medicis in rure quàm in urbibus degentibus, meliùs cedere: De ejus paratione, æquè ac de exhibitione, regulas tradidit utiliſſimas WITHERING.

Ejuſdem ferè indolis eſt *Nicotiana;* efficacia ejus autem non æquè experta, quamvis haud inutilis videtur.

Cantharides a multis laudantur, at non in uſum generalem pervenerunt.

Colchicum autumnale, Scillæ ſimilitudinem aliquam habere videtur; ejus vires, quanquam a cel. STOERK multùm extollantur, non permagnæ in hac inſula repertæ fuere.

Si diureſin promovere velimus, copia liquoris alicujus aquoſi, ægro permittenda eſt; aliter

ter ſpes noſtræ fallentur: A veteribus abſtinentia ſevera a potu jubebatur, et morbi curationem huic præcipuè equidem commiſerunt: Eam magni putavêre momenti etiam BOERHAAVE celeberrimus, et Commentator* ejus doctiſſimus; et fortè aliquando ſi non nimia ſit, utilis eſſe poſſit; at ſi remedia diuretica porrigantur, potus largus eſſe debet; hic enim ſolus, in exemplis nonnullis, congeſtionem omnem ſuſtulit, urinæ magnâ copiâ fluenti. Potûs largi uſus MILMAN ſagaci et eleganti debemus; cujus exemplum nunc ferè omnes ſequuntur, ægrorum moleſtiam magnoperè minuentes.

5. *Sudorifica.*—Hoc auxiliorum genus æquè ac diuretica fallax; ſudor enim in Hydropicis ægriùs elicitur, ſi autem fortiora adhibeamus ſudorifica, vires corporis citò collabuntur; et hinc plus mali ſæpè oritur, quàm boni

* Van SWIETEN, Comment. tom. iv. p. 267.

boni ab excretione per cutem aucta: Cæteris deficientibus remediis, hæc certè non prorſus temnenda.

Certiſſima ad ſudorem eliciendum medicamenta ſunt ea, quæ ex opio emeticis conjuncto conficiuntur, et corpus minùs turbant quàm calida et ſtimulantia: Maximè vulgata hujus generis compoſitio eſt Pulvis Doveri; Opium etiam per ſe ſæpè fuit utile *.

Hydrargyrus ſolus aut *Antimonii* junctus præparatis, rarò expectationem fallit; et alia quidem hoc præmiſſo faciliùs agunt †.

Caloris applicatio ſine humore a Celso laudata, recentiorum non caret elogiis ‡.

Ut hæc optatos habeant effectus, opus eſt ut adjuveantur per veſtitum ſolito craſſiorem, et liquoris tepidi hauſtus largiores. Si etiam ſudorem

* Willis, Pharmac. Rational. Cl. Monro, p. 68.

† Cel. Gregory.

‡ Van Swieten, &c.

ſudorem copioſè educere non deſideramus; tamen veſtitus laneus utilis eſſe poteſt, ut exhalationem naturalem per cutem promoveat.

Sanguinis miſſio etiam fautores habet aliquos, et dantur caſus in quibus, conſultò aut fortuitò facta, morbum ſuſtulit, abſorptionem ut videtur augens humoris; at Hydropicorum vires rariſſimè illam permittunt, et remedium eſt cautiſſimè equidem adhibendum ſi unquam.

INDICATIO TERTIA.

Humoris congeſtione remotâ, niſi corporis quoque conditionem ſuſtulerimus quæ eam primò fecit, nihil ferè profecimus; neceſſe eſt igitur ut iis uteremur remediis quæ robur augent, et accumulationem ulteriorem prævenire poſſunt; hæc plerumque non exhibentur donec tumor omnis evanuit, at tutò et cum

fructu optimo citiùs perſæpè data fuerunt; non ſolùm enim evacuantia medicamenta non impediunt, ſed magnopere adjuvant. Hujus generis pleraque ſunt ea quæ *tonica* vocantur, alia autem quædam non inutilia ſunt. Si cavi quod aquam continebat parietes coaleſcere poſſunt, hoc promovendum per compreſſionem, aliosque modos idoneos: In Hydrocele hoc tutò fit inflammatione excitatâ.

Diæta nutriens, abſque intemperantia, exercitatio moderata, et alia vitæ rationem reſpicientia, plus fortè profunt quàm medicamenta ulla ad vires reficiendas; at aliquid ſaltem juvare poſſunt medicamenta. *Vini* uſus non nimius; dum diuretica exhibemus, corporis robur non ſolùm ſuſtentat, ſed diureſin multùm promovet: Cum Chalybe junctum ſæpè fuit præſcriptum.

Ferri præparata varia corpus firmant, ſimulque excretiones omnes augent: Hæc frequenter

frequenter cum amaris quibufdam, ut *Gentiana*, conjunguntur.

Cortex *Cinchonæ*, poft aquæ faltem evacuationem, optimum fit remedium.

Frictio fanguinis motum liberum facit, vafa abforbentia excitat, et perfpirationem præcipuè auget; hanc autem elicere convenit, per veftitum laneum, qui et frigoris impulfum tollat.

Urinæ fecretioni, et omnibus excretionibus, attentionem præbere debemus; et fummam adhibere curam, ut nullæ caufarum prædictarum rurfus admoveantur; fumma enim adeft in hoc morbo ad reditum proclivitas.

Hanc Hydropum Caufarum et Curationis Expofitionem brevem, ad finem nunc perduximus,—felicem equidem, et votis æquam, fi aliorum obfervata fidè et accuratè fatis enarrentur.

FINIS.